

Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 1: ΕΠΩΝΥΜΙΑ

*«Ιδρύεται σύλλογος με την επωνυμία
πανελλήνια ένωση εκπαιδευτικών για την
περιβαλλοντική εκπαίδευση».*

Η πληθωριστική χρησιμοποίηση της έννοιας "περιβαλλοντική κρίση" τείνει να χάσει το ουσιαστικό της περιεχόμενο, παρόλο που βιώνεται μέσα στην καθημερινή πραγματικότητα και αλλάζει ραγδαία τις συνήθειες και τον τρόπο ζωής χιλιάδων ανθρώπων.

Αν και οι επιμέρους πλευρές της κρίσης διατυμπανίζονται ηχηρά, η συνολική κρίση δεν συνδέεται με μια πρόθεση επαναπροσδιορισμού της πολιτικής, της οικονομίας, της επιστήμης, του δικαίου, της ηθικής, αλλά αντίθετα με εκκλήσεις προς την ανθρωπότητα επιδιώκεται "αλλαγή αξιών και αντιλήψεων", που αφήνει ανέπαφες τις μορφές και τη δομή της οικονομίας, της επιστήμης της πολιτικής. Εκεί όμως που εμφανίζεται κίνδυνος, αναπτύσσεται και η δυνατότητα αποτροπής του,

έγραφε ο Holdelin εκφράζοντας μια βαθιά ελπίδα και πίστη ότι θα επικρατήσει ο ανθρώπινος λόγος.

Η συνολική σημερινή κρίση, που αναμφισβήτητα δημιουργεί και κρίση των αντιλήψεων για το μέλλον, είναι απαραίτητο να αποτελέσει το θεμέλιο αλλαγών στις σύγχρονες κοινωνικές αντιλήψεις και πρακτικές στο τρισυπόστατο θέμα "άνθρωπος - φύση - κοινωνία".

Οι αλλαγές αυτές για να προσανατολίζονται προς ένα θετικό ρόλο, πρέπει να είναι συνυφασμένες με την παιδεία, που είναι και το βασικό στοιχείο της ανθρωπίνης ζωής. Από τη δεκαετία του '50 και μέχρι σήμερα το σχολείο θεωρείται μοχλός για την οικονομική ανάπτυξη (η εκπαίδευση ως "κεφάλαιο" ή "επένδυση") καθώς και για πραγμάτωση κοινωνικής δικαιοσύ-

νης.

Οι ανάγκες που υπαγόρευαν την προγραμματισμένη και μεθοδευμένη προετοιμασία της νέας γενιάς - εκπαίδευση - για τις απαιτήσεις της ζωής, δεν συνοδεύτηκαν από τις απαιτούμενες μετρουθμί-

σεις με συνέπεια να διαவிζείται η στεγανοποίηση της σχολικής μάθησης και η παροχή ξερών γνώσεων με αμφισβητήσιμη σημασία και αποτελεσματικότητα. Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, γίνονται εμφανής οι αδυναμίες και η αποξένωση του σχολείου από τη ζωή και τα καυτά της κοινωνικά, οικονομικά, ηθικά και πολιτικά προβλήματα.

Στα χρόνια μας λοιπόν είναι ανάγκη να προσπαθήσουμε για μια νέα και σε βάθος σύζευξη: «οικολογία και παιδαγωγική». Η σύζευξη αυτή έχει μπροστά της δρόμο δύσκολο, ωστόσο όμως δρόμο που τον δημιουργεί η συνείδηση και η ευθύνη για τους νέους. Αυτή η προσπάθεια που η

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1 Η αναγκαιότητα ίδρυσης της Ένωσης (σελ. 1)
- 2 Ιστορικό της συγκρότησης της Ένωσης (σελ. 3)
- 3 Γιατί Σύλλογος; (σελ. 5)
- 4 Ο Ρόλος και η αναγκαιότητα του εντύπου (σελ. 2)
- 5 Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Εκπαιδευτικοί (σελ. 4)
- 6 Συναντήσεις-Σεμινάρια-Ημερίδες (σελ. 7)
- 7 Βιβλία-Περιοδικά-Εφημερίδες-Έντυπα (σελ. 7)
- 8 Ανακοινώσεις (σελ. 8)

προέλευση της εντοπίζεται στην περιβαλλοντική κρίση γενικά, και στην κρίση της εκπαιδευτικής λειτουργίας ειδικά - και αυτό γιατί η εκπαιδευτική κρίση δεν αποτελεί μη αυτόνομη ή επιμέρους κρίση - ένωσε τη δυναμική εκπαιδευτικών από όλη την Ελλάδα που ασχολούνται με την Π.Ε. σε μια ευρύτερη κοινωνική προσπάθεια για προώθηση της Π.Ε., προκειμένου να αυθουθούν και να διαμορφουθούν νέες αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές ικανές να δημιουργήσουν νέες κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες.

Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

συνέχεια από τη ΣΕΛ. 1

Οι εκπαιδευτικοί που αποτέλεσαν τα ιδρυτικά μέλη βασισμένοι σε σύγχρονες εκπαιδευτικές-παιδαγωγικές αντιλήψεις με υπομονή, με πνεύμα κοινωνικής προσφοράς και προσωπικής στράτευσης έφθασαν στην ΕΝΩΣΗ. Εφόσον λοιπόν πιστεύουμε ότι: -το περιβαλλοντικό θέμα είναι θέμα μιας γενικότερης παιδείας, - προσεγγίζεται ουσιαστικά μέσα από την αναπτυξιακή-εθνική πολιτιστική του διάσταση και -το προνομιούχο πεδίο έξω από το σχολείο είναι ένας μορφωτικός χώρος, ένα "εργαστήριο φαντα-

σίας", που ενσωματωμένο στη γενικότερη σχολική διαδικασία παρέχει γνώσεις όχι μόνο για κριτική στο παρελθόν, αλλά και για ό,τι συμβαίνει καθημερινά γύρω μας.

Τότε προκύπτει και μια αναγκαιότητα: η αναγκαιότητα της Ένωσης για τον πολιτισμό, την εκπαίδευση, την επικοινωνία.

Η Ένωση είναι ένας μη κυβερνητικός φορέας με εκπαιδευτικούς απ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και σκοπούς όπως μας υπαγορεύει το άρθρο 3 του καταστατικού της Ένωσης.

Άρθρο 3: ΣΚΟΠΟΙ

Σκοποί της ΠΕΕΚΠΕ είναι:

Η με κάθε τρόπο ενίσχυση και προώθηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και σε εκπαιδευτικά προγράμματα ενηλίκων.

Η επικοινωνία και αλληλοβοήθεια των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με περιβαλλοντικά προγράμματα.

Η δημιουργία και λειτουργία κέντρων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κέντρου τεκμηρίωσης.

Ο επιστημονικός προβληματισμός, ή μελέτη και η προώθηση της έρευνας γύρω από τα περιβαλλοντι-

κά προβλήματα στον ελληνικό χώρο και γενικότερα, η εκπαίδευση τους και η διαχέτευση ενημέρωσης σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας.

Η δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος.

Η συστηματική συμβολή, μέσα από τα παραπάνω, στη διαμόρφωση μιας ανθρώπινης συμπεριφοράς που θα σέβεται και θα προστατεύσει τη φύση.

Η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών με άλλους εθνικούς ή διεθνείς οργανισμούς ή οργανώσεις που ασχολούνται με τα αντικείμενα αυτά.

ΖΗΣΗΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

Το έντυπο που κρατάτε στα χέρια σας έχει σαν στόχο την όσο το δυνατόν αρτιότερη ενημέρωσή σας πάνω σε ό,τι αφορά την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Η επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών, που ασχολήθηκαν και ασχολούνται με ποικίλους τρόπους με την περιβαλλοντική εκπαίδευση, αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία προώθησης της στην Ελλάδα. Η ανταλλαγή απόψεων και η αλληλοενημέρωση πάνω στις εμπειρίες και τα προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή στην πράξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης βοηθά από τη μία μεριά τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και από την άλλη αυτόν τον ίδιο τον θεσμό που παρά τα 12 χρόνια εφαρμογής του αντιμετωπίζει ακόμα παρερμηνείες και δυσκολίες εφαρμογής από ένα μεγάλο μέρος εκπαιδευτικών.

Ένας από τους κύριους λόγους παρερμηνείας και υποβάθμισης της σε αποσπασματικές δραστηριότητες είναι η έλλειψη γνώσης πάνω στους στόχους και τις πρακτικές της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Επίσης τα γενικότερα προβλήματα, τα προβλήματα δημοκρατίας και λειτουργίας των θεσμών που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία εμποδίζουν την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης μια και αυτά αποτελούν βασικά της συστατικά.

Όσο αυξάνεται η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, άλλο τόσο αυξάνεται και η ανάγκη για περισσότερη και πληρέστερη ενημέρωση σε ζητήματα ουσίας αλλά και σε ζητήματα πρακτικής. Τα ζητήματα ουσίας αφορούν τη γνώση των περιβαλλοντικών προβλημάτων της χώρας μας, τοπικών και παγκόσμιων. Ενώ τα ζητήματα πρακτικής αφορούν τον τρόπο εφαρμογής, ώστε να έχουμε την επιθυμητή αλλαγή στάσης απέναντι στο περιβάλλον, για το οποίο όλοι και περισσότεροι ενδιαφερόμαστε τουλάχιστον λεκτικά. Η έλλειψη γνώσης όμως υπάρχει και στα δύο αυτά επίπεδα.

Στόχος λοιπόν του εντύπου αυτού είναι να καλύψει όσο το δυνατόν καλύτερα τους τομείς αυτούς με ανακοινώσεις, ειδήσεις και γενικά προβληματισμούς από την Ελλάδα και το εξωτερικό, διευκολύνοντας ένα δίκτυο επικοινωνίας και ενημέρωσης των εκπαιδευτικών που δουλεύουν στο χώρο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Για να πετύχει ο στόχος μας αυτός χρειαζόμαστε τη δική σας συμπαράσταση οικονομική και υλική (σύντομες εργασίες, απόψεις, προβληματισμούς).

Νέτα Γαζίλα

Ιστορικό της συγκρότησης της Ένωσης

Η πρώτη φορά που στην Ελληνική πραγματικότητα, γίνεται δημόσια λόγος και με συμμετοχή των εκπαιδευτικών, για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, είναι το **Σεπτέμβρη του 1980**, όταν το τότε Υπουργείο Συντονισμού σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ οργανώνουν στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, σεμινάριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, με εισηγητές Έλληνες και ξένους Εκπαιδευτικούς και αντιπροσώπους της UNESCO.

Τότε δημιουργείται ένας πυρήνας εκπ/κών που θα αποτελέσει την βάση για πολλαπλασιασμό και επέκταση αυτής της "νέας προσέγγισης", που φαίνεται να έχουν ανάγκη και το Ελληνικό σχολείο και τα προβλήματα που αρχίζουν να συνειδητοποιούνται για το ελληνικό περιβάλλον.

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν σ' αυτό το σεμινάριο θα γίνουν αργότερα "οι επιμορφωτές" σε σεμινάρια που θα οργανώνονται μετέπειτα. Στο μεταξύ πολλοί ανήσυχoi εκπαιδευτικοί, ανεξάρτητα από επιμορφώσεις, εφαρμόζουν πρωτοβουλιακά διάφορες καινοτομίες στην εκπαιδευτική διαδικασία, ανοίγοντας έτσι το σχολείο στη ζωή. Είναι αυτοί που θα επεκτείνουν αργότερα την "νέα αντίληψη", εφαρμόζοντας προγράμματα Π.Ε.

Τον Σεπτέμβρη του 1984 οργανώνεται το πρώτο περιφερειακό σεμινάριο Π.Ε. στη Θεσ/νίκη με πρωτοβουλία της ΣΕΛΜΕ Θεσ/νίκης και σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ, με συμμετοχή 40 εκπαιδευτικών από όλη την

Στα επόμενα χρόνια συνεχίζονται να οργανώνονται ανάλογα σεμινάρια και σε διάφορες περιοχές της χώρας.

Στο μεταξύ πληθαίνουν οι εκπαιδευτικοί που εφαρμόζουν προγράμματα Π.Ε., άλλοι που στο μεταξύ έχουν συσσωρεύσει μια αξιολογημένη πείρα, ζητήματα θεωρητικά ανακύπτουν που έχουν σχέση με την Π.Ε. και γενικά σε όσους εμπλέκονται μέσα σ' αυτήν την διαδικασία δημιουργείται μια ανάγκη επικοινωνίας, ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών.

Γι' αυτό, τον **Απρίλη του 1991** οργανώνεται στη Θεσ/νίκη, τριήμερο συνάντησης εκπαιδευτικών με πείρα και ενδιαφέρον για την Π.Ε., με πρωτοβουλία μιας ομάδας από την Παιδαγωγική Σχολή Θεσ/νίκης και σε συνεργασία με τον Δήμο Τριανθρίας με στόχο να αξιολογηθεί από τους εκπ/κούς "σε ποιο σημείο βρίσκεται η Π.Ε. στο ελληνικό σχολείο και προς τα πού θέλει να πάει, ύστερα από μια δεκαετία εφαρμογής στην ελληνική πραγματικότητα". Σ' αυτήν την συνάντηση εκφράστηκε η ανάγκη και η επιθυμία των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με την Π.Ε. για μονιμότερη επικοινωνία.

Τότε προτάθηκε η ίδρυση ενός φορέα εκπαιδευτικών απ' όλες τις βαθμίδες που ασχολούνται και έχουν εμπειρία στην Π.Ε. Για το λόγο αυτό συστάθηκε ενδε-

καμελής επιτροπή πρωτοβουλίας που ανέλαβε να διερευνήσει τη μορφή, τους στόχους και το νομικό πλαίσιο αυτού του φορέα καθώς και να φέρει σε επαφή με αντίστοιχους φορείς άλλων χωρών της Ευρώπης και να ορίσει νέα συνάντηση εκπαιδευτικών ύστερα από δύο μήνες.

Τον Ιούνιο του 1991 η επιτροπή οργανώνει διήμερη συνάντηση στο πολιτιστικό κέντρο "Μύλος" στη Θεσ/νίκη. Σ' αυτήν πήρε μέρος ο γ.γ. του ΝΑΕΕ (National Association of Environmental Education) της Μ. Βρετανίας, ο οποίος αναφέρθηκε αναλυτικά στη δημιουργία και λειτουργία αυτού του φορέα της Βρετανίας. Αντίστοιχες εμπειρίες παρουσιάστηκαν από την Ισπανία και από τον φορέα "Ecole et Nature" της Γαλλίας. Στη συνάντηση συζητήθηκε και προσχέδιο καταστατικού καθώς και οι στόχοι και οι αρμοδιότητες του φορέα. Ξαναεκλέχτηκε νέα ενδεκαμελής επιτροπή που ανέλαβε να επεξεργαστεί με την βοήθεια νομικού συμβούλου το σχέδιο καταστατικού σύμφωνα με το οποίο δημιουργείται φορέας εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων που ασχολούνται με την Π.Ε. με την επωνυμία "**Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση**" (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.).

Τον Νοέμβριο του 1992 (23/11/92) πραγματοποιήθηκε στο Βόλο η Ιδρυτική Συνέλευση της Ένωσης στο

τέλος του διήμερου Συνεδρίου, που οργάνωσε το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας με θέμα "Οικολογία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση". Στην Συνέλευση ορίστηκε Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή που ανέλαβε να προετοιμάσει την λειτουργία του Συλλόγου (κατάθεση καταστατικού στο Πρωτοδικείο, έκδοση εσωτερικού κανονισμού, διενέργεια εκλογών κλπ.). Η προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή αποτελούνταν από οκτώ μέλη, τους εξής: Αγγελίδη Ζήση, Γαζίλα Νέτα, Δίτσιου Μαλαματή, Κάισαρη Νίκο, Μενού Αλεξάνδρα, Παπαδημητρίου Βάσω, Σουβατζή Δέσποινα και Φαλιδα Βασίλη. Μετά την έγκριση του καταστατικού της Ένωσης από το Πρωτοδικείο της Αθήνας, τον Μάιο 1993, άρχισαν να λειτουργούν τα **παραρτήματα της Αττικής και της Θεσσαλονίκης.**

Τον Νοέμβριο του 1993 (20/11/93) η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή οργάνωσε την πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση της Πανελλήνιας Ένωσης πάλι στο Βόλο, όπου και προκήρυξε τις εκλογές για την ανάδειξη τακτικού Δ.Σ. και Ε.Ε. της Πανελλήνιας Ένωσης. Τα αποτελέσματα των εκλογών θα ανακοινωθούν στο επόμενο τεύχος εφόσον η διαδικασία των εκλογών δεν έχει λήξει ακόμα. Στην Συνέλευση συζητήθηκε και η μελλοντική δράση του Συλλόγου, ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του και εγκρίθηκε η ίδρυση **δύο νέων παραρτημάτων, του Έβρου και της Κορινθίας.**

**Β. Τσαλίκη
Δ. Σουβατζή**

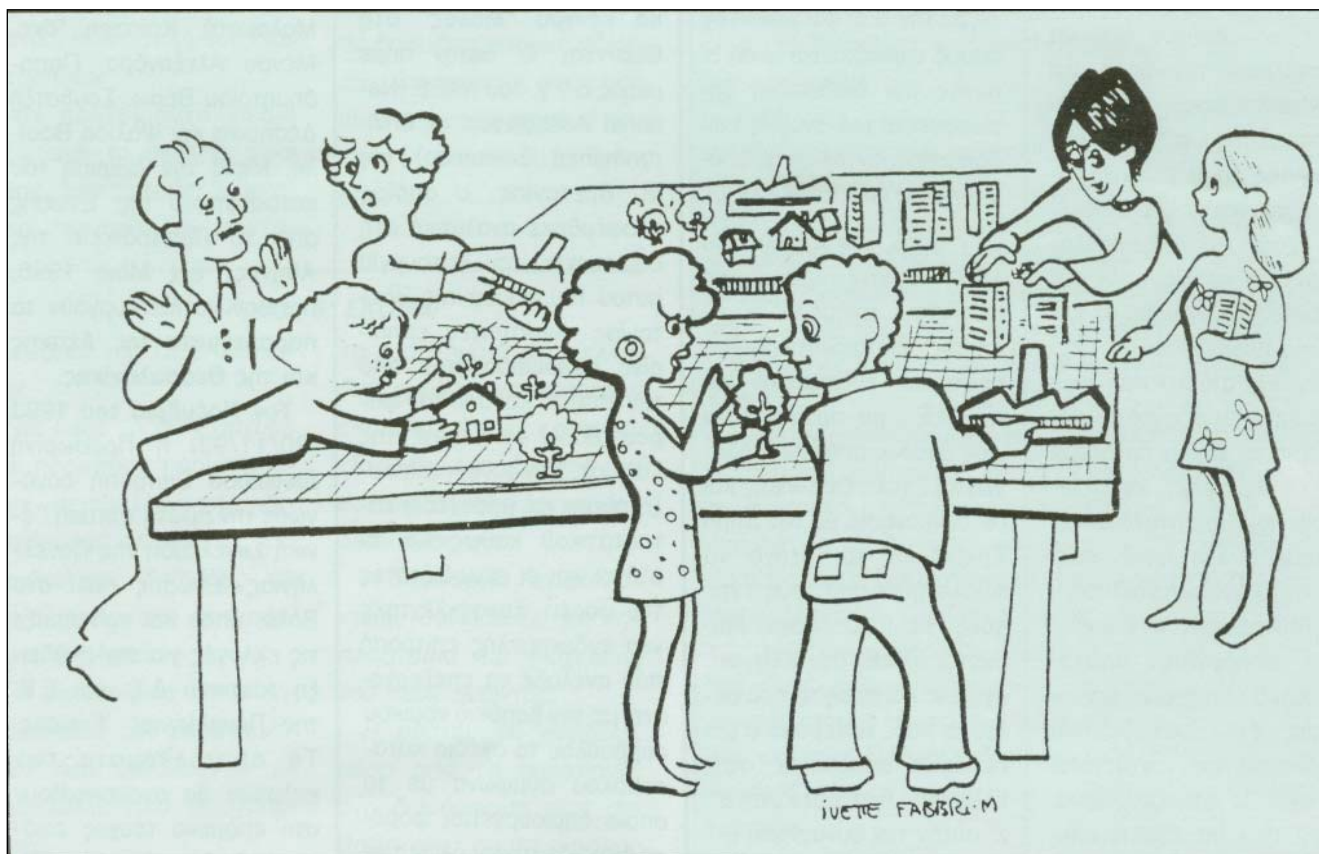

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

Παρά το γεγονός ότι η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.) έχει εισέλθει στο εκπαιδευτικό προσκήνιο πριν μερικές δεκαετίες και υπάρχουν πολλά παραδείγματα καλής πρακτικής, εντούτοις κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι έχει βρει τη θέση της στα εκπαιδευτικά συστή-

που έρχονται σε αντίθεση με τη δομή του παραδοσιακού σχολείου μέσα από το οποίο αναπαράγονται οι νόρμες και οι αξίες που επικρατούν στη λήψη αποφάσεων σε πολιτικό και συνεντεύως σε εκπαιδευτικό επίπεδο.

Διαφωνίες σχετικά με την έννοια της Π.Ε.,

ματα των χωρών. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους, αναμφισβήτητα όμως ο πιο σημαντικός είναι η ίδια η φύση της Π.Ε. που προκαλεί διαφωνίες και συγκρούσεις σε διάφορα επίπεδα. Διαφωνίες που προκύπτουν από το γεγονός ότι η Π.Ε. στοχεύει στο να αλλάξει τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων και τις αξίες που υπαγορεύουν τη λήψη αποφάσεων, στόχοι όμως

δεδομένου ότι η Π.Ε. δεν αποτελεί ένα πεδίο με αναλλοίωτες αρχές ούτε σε πρακτικό ούτε σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά είναι ένα δυναμικό πεδίο που εξελίσσεται κι αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι έχει ρίζες στον Περιβαλλοντισμό και στην Εκπαίδευση, χώροι που επίσης δεν είναι Στατικοί. Περιβαλλοντισμός, Εκπαίδευση και Π.Ε. είναι τρεις χώροι αλληλοσυνδε-

μένοι και εξελισσόμενοι και φυσικά ο καθένας μπορεί να παίξει ρόλο στη διαμόρφωση των άλλων. Ακόμα διαφωνίες που προκύπτουν από τις διαφορετικές απόψεις σε περιβαλλοντικά αλλά προπαντός σε εκπαιδευτικά θέματα αυτών που ασχολούνται με την Π.Ε.

Η Π.Ε. λοιπόν αποτελεί ένα ανοικτό εκπαιδευτικό πεδίο για συζήτηση, διερεύνηση και διαφωνίες και μια τέτοια θεώρηση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σαν παθολογική κατάσταση αλλά σαν μια υγιής φυσιολογική κατάσταση που οδηγεί την πορεία της αλλαγής στην πρόοδο. Μια τέτοια θεώρηση όμως της Π.Ε. προϋποθέτει ότι οι εκπαιδευτικοί θα πάρουν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση προγραμμάτων και θα έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν οι ίδιοι, ατομικά και συλλογικά, πορείες για να συμπεριλάβουν την Π.Ε. στην καθημερινή πρακτική τους, να διερευνήσουν τη σημασία και τη σπουδαιότητα των αξιών που προωθούν κι ακόμα να διερευνήσουν με κριτικό τρόπο και να βελτιώσουν την ίδια τους την πρακτική. Η θέση ότι οι εκπαιδευτικοί είναι εκτελεστικά όργανα για την πραγματοποίηση προγραμμάτων και στόχων που έχουν θέσει άλλοι, όλο και περισσότερο χάνει έδαφος για όλα τα πεδία της εκπαιδευτικής πράξης και για την Π.Ε. περισσότερο.

Εξάλλου η αποτυχία να αναγνωριστεί η σπουδαιότητα της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στη λήψη αποφάσεων σε εκπαιδευτικά θέματα έχει οδηγήσει σε αποτυχία προσπάθειες του παρελθόντος για την προώθηση εκπαιδευτικών αλλαγών.

Πρόκληση λοιπόν για τους εκπαιδευτικούς να συμβάλλουν ενεργά στην εξελικτική πορεία της Π.Ε. αλλά πρόκληση ταυτόχρονα και για τον νεοϊδρυθέντα σύλλογο να προωθήσει αυτό το ρόλο των εκπαιδευτικών, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια τέτοια συμβολή, διευκολύνοντας την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων.

Βασιλική Παπαδημητρίου

Γιατί Σύλλογος;

Σε εποχή που τα συλλογικά σχήματα εξασθενούν, όσοι/ες ασχολούνται με Περιβαλλοντική Εκπαίδευση επιμένουν "συλλογικά", γιατί:

1) Πιστεύουν, καταρχήν, στη συλλογική δράση. Άλλωστε, το κυριότερο στοιχείο μέσα σε ένα πρόγραμμα Π.Ε. είναι η ομαδική εργασία, η συνεργασία, η επικοινωνία και η δράση.

2) Από την εφαρμογή της Π.Ε., πάνω από μια δεκαετία στα σχολεία, έχει συσσωρευτεί μια πολύ αξιόλογη πείρα. Ζητήματα θεωρητικά προκύπτουν και δημιουργείται ανάγκη ανταλλαγής απόψεων και εμπειρίας.

3) Η πολιτεία έχει αρχίσει να αγκαλιάζει όλη αυτή την πρωτοβουλία. Ζητούμενο είναι λοιπόν η μορφή και το περιεχόμενο που τελικά θα δοθεί σε όλη αυτή την προσπάθεια. Για την ώρα έχει εντάξει την Π.Ε. στις "σχολικές δραστηριότητες".

4) Η ενοποίηση της Ευρώπης δεν οδηγεί μόνο σε οικονομικές συγκλίσεις αλλά και συντονισμό σε όλα τα πεδία. Είναι λοιπόν ανάγκη μέσα σ' αυτή τη νέα πραγματικότητα που δημιουργείται να εντοπίσουμε τα δικά μας στοιχεία, το δικό μας στίγμα, για να μην αφομοιωθούμε άκριτα.

Άλλωστε η δική μας εκπαίδευση και το δικό μας περιβάλλον έχουν εντελώς δικά τους χαρακτηριστικά.

5) Τέλος υπάρχει ανάγκη να δημιουργηθούν δίκτυα επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με ίδια θέματα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, και τις προϋποθέσεις για τέτοιες διασυνδέσεις μόνο ένας μαζικός φορέας μπορεί να τις εξασφαλίσει.

Δέσποινα Σουβατζή

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΕΩΝ

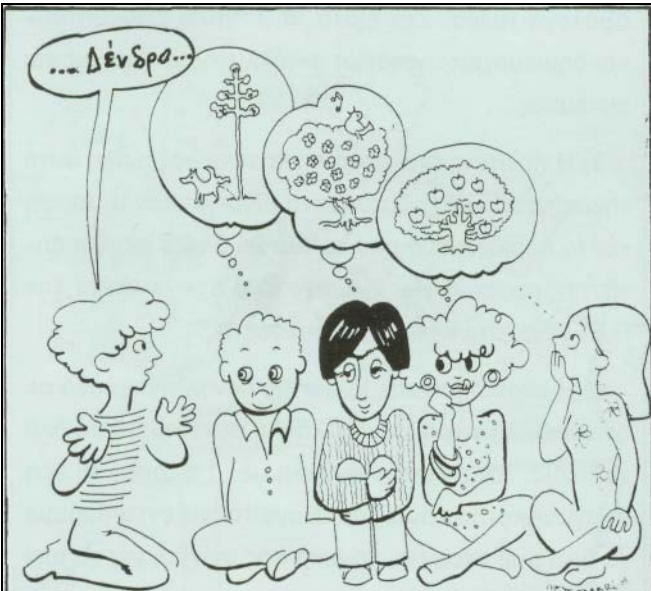
"Τέχνες, Κοινότητα & Περιβάλλον"

30 Ιουλίου - 13 Αυγούστου 1994

στο Outdoor Education Centre "Low Graind",
Coniston, Late District, England

32 νέοι και νέες, 18-25 ετών (6 από Ελλάδα, 6 από Αγγλία, 6 από Ιρλανδία, 6 από Ισπανία, 4 από Ουγγαρία και 4 από Τσεχία) με ισχυρό ενδιαφέρον για τα περιβαλλοντικά θέματα θα επιλεγούν να συμμετέχουν σ' αυτή την διεθνή συνάντηση, η οποία στοχεύει:

1. Να ενθαρρύνει την διεθνή κατανόηση και συνεργασία μεταξύ των νέων.

2. Να διευκολύνει την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα κοινότητας, τεχνών και περιβάλλοντος.

3. Να επιτρέψει στους νέους ανθρώπους να αναπτύξουν τα δικά τους προγράμματα και πρωτοβουλίες.

4. Να βοηθήσει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων επικοινωνίας και της Αγγλικής γλώσσας.

5. Να ενθαρρύνει στην ανάπτυξη πρακτικών τρόπων για ένα περισσότερο βιώσιμο τρόπο ζωής.

Το πρόγραμμα θα διαμορφωθεί με την συμμετοχή των νέων, αλλά θα στηριχθεί στους πα-

ρακάτω άξονες:

1. Παρουσιάσεις όψεων του περιβάλλοντος και της κουλτούρας της χώρας απ' όπου προέρχονται.

2. Συζητήσεις σε ομάδες για ανταλλαγή ιδεών, ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας, της περιβαλλοντικής επίγνωσης και πρωτοβουλιών από τους νέους.

3. Συμμετοχή σε πρακτική δουλειά σε πρόγραμμα προστασίας του περιβάλλοντος της κοινότητας με την συνεργασία τοπικών οργανώσεων National/British Trust for Conservation Volunteers).

4. Περιπετειώδες ταξίδι (2 ημερών) σχεδιασμένο από τους νέους (ταξίδι στα βουνά, στις λίμνες με εργασία πεδίου στην διαδρομή).

5. Ανάπτυξη τεχνικών δραματοποίησης και καλών τεχνών στο περιβάλλον. Παρουσίαση.

6. Σύνδεση με την τοπική κοινότητα (γεύματα σε οικογένειες, βραδινή διασκέδαση).

Το κόστος συμμετοχής είναι 50 λίρες και καλύπτει όλα τα έξοδα διαμονής, διατροφής, ταξιδιών. Η μεταφορά στην Αγγλία επιβαρύνει τους συμμετέχοντες/ούσες.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να συμπληρώσουν έντυπη αίτηση μέχρι τις αρχές Μαρτίου.

Περισσότερες πληροφορίες και
έντυπες αιτήσεις:

Ε. Τσαλίκη τηλ. 031/935832

Βιβλία Εφημερίδες- Περιοδικά Εκδόσεις

Για την καλύτερη ενημέρωση των εκπαιδευτικών, αλλά και τη δημιουργία Βιβλιοθήκης - Αρχείου στην Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε. ώστε να λειτουργήσει ο Σύλλογος σαν κέντρο πληροφόρησης, παρακαλούμε τους εκπαιδευτικούς που εκδίδουν έντυπα ή λευκώματα προγραμμάτων Π.Ε., καθώς και τις Περιβαλλοντικές Οργανώσεις που εκδίδουν σχετικό υλικό, να αποστείλουν ένα αντίτυπο στην Ένωση μας, στη διεύθυνση που αναγράφεται στον τίτλο του εντύπου μας.

Τα πρώτα έντυπα που λάβαμε είναι:

ΒΙΒΛΙΑ:

- **"Εισαγωγή στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"** Ζήσης Αγγελίδης, Εκδ. Art of Text
- **"Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"** Αλέκος Γεωργόπουλος - Βέτα Τσαλίκη, Εκδ. Gutenberg.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ-ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

- **"Οικοτοπία"** τεύχος 24
- **"Αμφίβιον"** τεύχος 4 (έκδοση ΕΚΒΥ)
- **"Λόγια και όχι μόνο"** (εφημερίδα της ομάδας Π.Ε. του Γυμνασίου Καστοριάς)
- **"Ο καλός περιβαλλοντικός πολίτης"** (πρόγραμμα οικολογικής ομάδας, 5ο Λύκειο Βόλου 1993).
- **"Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"** τεύχος 2 της Ελληνικής Εταιρείας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης (ΕΕΠΕΕ).

ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ:

- **"Τα εξωκλήσια της Νάουσας"** ομάδα Π.Ε. 2ο Γυμνάσιο Νάουσας.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΗΜΕΡΙΔΕΣ

- Το Σεπτέμβριο, στη **Θεσσαλονίκη**, στη **Χαλκιδική και στο Βόλο** διαδοχικά, έγινε από ένα γκρουπ ξένων εκπαιδευτικών ημερίδα με θέμα "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: μια βιωματική εμπειρία".

Την ημερίδα οργάνωσαν το Παιδαγωγικό Τμήμα της Δημοτικής Εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Βρετανικό Συμβούλιο.

- **Στον Μόλυβο της Μυτιλήνης** στις 6-9 Σεπτεμβρίου, οργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμήμα Περιβάλλοντος το 3ο Συνέδριο Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας.

- **Στην Αλεξανδρούπολη**, τον Οκτώβριο, έγινε διήμερο σεμινάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που οργανώθηκε από την Δ/ση Β/θμιας Εκπαίδευσης του νομού Έβρου.

- Τον Νοέμβριο **στη Δράμα**, οργανώθηκαν από την ΕΕΤΑΑ και την ΤΕΔΚ σεμινάρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτικούς του νομού.

- **Στη Ζάκυνθο**, στις 26-28 Νοέμβριο η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, οργάνωσε το 2ο Περιβαλλοντικό Συνέδριο της Ένωσης.

- **Στη Φλώρινα** στις 5 Δεκεμβρίου οργανώθηκε ημερίδα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών. Έγινε παρουσίαση αξιόλογου εκπαιδευτικού υλικού της Εταιρείας, κατάλληλου για προγράμματα Π.Ε.

**Η Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
ευχαριστεί θερμά την
"ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΜΦΙΑΛΩΣΗΣ
ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ
ΣΟΥΡΩΤΗΣ"**

για την κάλυψη των εξόδων της εφημερίδας.

Όσοι/ες εκπαιδευτικοί εκπονούν προγράμματα Π.Ε. μπορούν να ανακοινώσουν από τις στήλες του εντύπου:

1. Το θέμα του προγράμματος
2. Το όνομα του σχολείου και τηλέφωνο
3. Τον αριθμό των μαθητών και εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ώστε να αναπτυχθεί ένα δίκτυο επικοινωνίας και ενημέρωσης μεταξύ των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με την Π.Ε. μέσω της Ένωσης μας.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ Π.Ε.

Ο θεσμός των υπεύθυνων Π.Ε. που κατοχυρώθηκε με τον νόμο 1892/90 Άρθρο 111 παρ. 13, είναι σίγουρα ένα θετικό βήμα στην υπόθεση της εφαρμογής της Π.Ε. στα σχολεία.

Για να αποκτήσει όμως πιο ουσιαστικό περιεχόμενο, αφού μεσολάβησε επαρκής χρόνος, πρέπει να διορθωθούν τα λάθη που έγιναν στη διάρκεια της εφαρμογής του.

Οι τοποθετήσεις υπεύθυνων οφείλεται να γίνονται με την αξιολογική επιλογή των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών, από τα Υπηρεσιακά Συμβούλια και ύστερα από σαφή και καθορισμένα κριτήρια και όχι μέσα από αδιαφανείς κομματικούς μηχανισμούς.

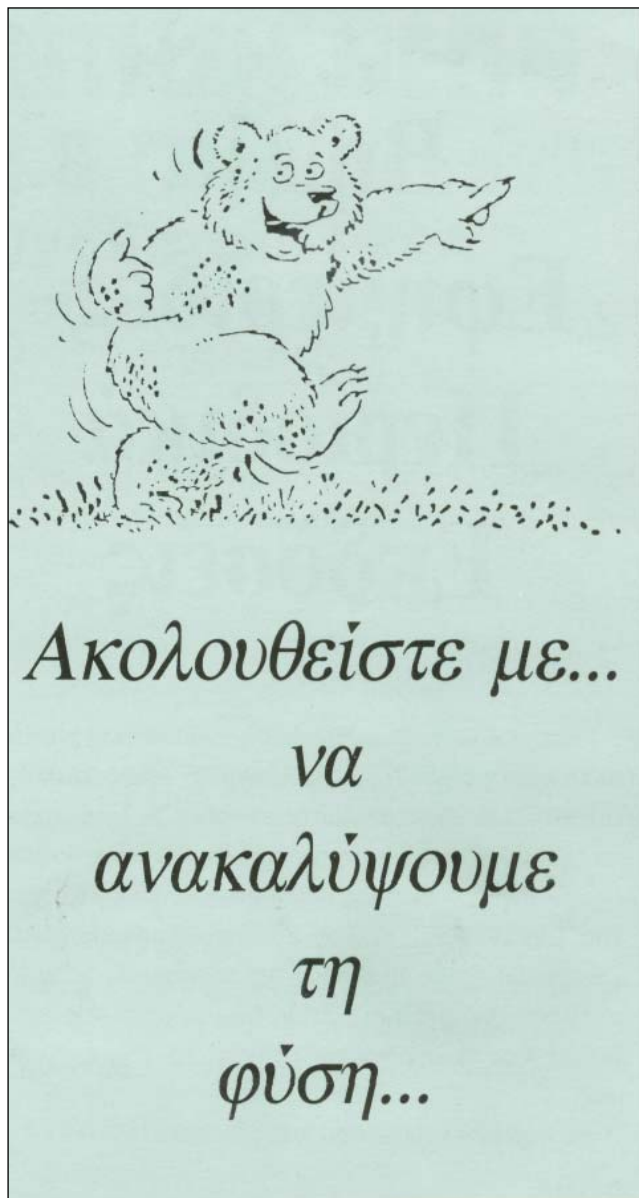
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΕΥΧΟΣ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1994
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
(Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.)

Τ.θ. 50957 - Θεσσαλονίκη 22 - GR. 54014
Τηλ. (031) 230933 - 916779 - 829668 - Fax: (031) 285962

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΠΕΕΚΠΕ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΓΑΖΙΛΑ ΝΕΤΑ, ΓΚΟΛΙΟΥ ΡΟΥΛΑ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΩΣΤΑΣ,
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣΩ, ΣΟΥΒΑΤΖΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ,
ΤΣΑΛΙΚΗ ΒΕΤΑ, ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΚΑΙΤΗ

**Το Παράρτημα Θεσσαλονίκης της
Ένωσης μας (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.)
οργανώνει ΗΜΕΡΙΔΑ με θέμα:
"Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης:
Φιλοσοφία - Στόχοι - Προοπτικές"
Το Σάββατο 19 Μαρτίου
στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
ΕΓΝΑΤΙΑ 156 - ΩΡΑ 9.30 π.μ. έως 3.30 μ.μ.**

Το παράρτημα Θεσσαλονίκης της Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.
οργανώνει **δίημερο** επικοινωνίας και εργασίας για την
Π.Ε. μεταξύ των μελών του, στις **26 & 27 Φλεβάρη '94**,
στα **Λουτρά Λουτρακίου Πέλλας**.
Δηλώσεις συμμετοχής: καθημερινά πρωινές ώρες
στο τηλέφωνο: **031/230933**